

Werkverslag 2025 – 2026

Inleiding

In dit tweede verslag van mijn werkzaamheden als predikant voor de Protestantse gemeente Oost-Groningen, is een belangrijke wijziging dat ik door het vertrek van collega Offringa een deel van de pastorale (en andere) taken in Scheemda erbij heb gekregen. Het is een logische ontwikkeling. Precies hierom is de PGOG gevormd, om samen het kerkelijke leven mogelijk te blijven maken, bij krimp van personele bezetting en van de gemeente.

Samen met collega's Gert Wybe van der Werff en Tineke Huizing zijn we verantwoordelijk voor de pastorale zorg en geestelijke begeleiding van de gemeente. Het predikantswerk bestaat uit verschillende facetten. In dit werkverslag laat ik zien hoe ik in het afgelopen jaar bezig ben geweest. Het geeft mijzelf en anderen, zoals kerkenraadsleden en geïnteresseerden, inzicht in het veelzijdige ambt van predikant. Voor opmerkingen en vragen houd ik me van harte aanbevolen.

Vieren

De zondagse viering is het kloppende hart van het predikantenleven. Tijdens een inleiding voor een gemeentevergadering heb ik dat nog eens benadrukt. Je leeft in het ritme van de (liturgische) tijd, die de dagen kleurt en er structuur aan verleent.

Mijn persoonlijke routine is dat ik op maandag probeer de liturgie van de a.s. zondag voor te bereiden en door te sturen naar de organist (om commentaar). Meestal kan het daarna snel doorgezonden worden naar zondagsbriefmakers / beamteams en/of andere betrokkenen.

Ik 'preek' volgens het oecumenisch leesrooster, al is er soms aanleiding om daarvan af te wijken. Ook het rooster geeft structuur.

In het eerste jaar ben ik (bewust) veel voorgegaan in Winschoten. In het afgelopen seizoen, met de nieuwe verdeling binnen de PGOG, is er wat meer balans gekomen tussen vieringen in Winschoten en in Scheemda en in de rest van de PGOG.

Inmiddels kan ik zeggen dat ik in alle kerken binnen onze gemeente nu één of meer keren ben voorgegaan. De kennismaking is compleet.

Na de 9.30 viering is er voor mij regelmatig een aansluitende dienst om 11.00 uur, in Meeden of in één van de dorpen in de regio. Daarnaast een paar keer in het jaar om 11 uur een viering in het Vondelhuys. Het is eerder regel dan uitzondering dat ik op zondag twee diensten doe. Dat vind ik overigens geen enkel probleem, al is het jammer dat je daardoor niet altijd bij het koffiedrinken na de dienst aanwezig kunt zijn. Een enkele keer moet ik voor een avonddienst Evensong / vesper) terug komen, maar dat is nu eenmaal de consequentie als je niet in je werkgebied woont.

Bijzondere vieringen vond ik in het afgelopen seizoen de Reformatieviering in de Markpleinkerk, samen met de Evangelisch Lutherse gemeente en met collega Margot Jonker, waarbij we de lutherse ritus volgden. Naast de vaste diensten van de gedachtenisondag (dit keer zowel in Winschoten als in Scheemda), de Oudjaarsdienst in Scheemda, de Preek van de Leek in Winschoten met Lex Paleaux, de Zangdienst in Scheemda en de gezamenlijke Pinksterviering in de sporthal te Oostwold (met Tineke).

Een ander hoogtepunt was de Paaswake (met Gert Wybe) in Winschoten. Ondanks de geringe opkomst, of misschien wel juist daardoor. We gingen in een kring rond het doopvont staan om ons geloof te belijden en onze doop te hernieuwen. In het halfduister van de kerk, met het licht van de nieuwe Paaskaars en in de beslotenheid van de kleine kring, sprak daar voor mij iets krachtigs uit.

Zowel in Winschoten als in Scheemda is er een paar maal overleg geweest met de plaatselijke werkgroep Vieren. We hoeven niet vaak te vergaderen, veel kan via mail worden afgestemd en er wordt gelukkig slagvaardig gewerkt door (vele) vrijwilligers die bij de voorbereiding en uitvoering van de diensten betrokken zijn.

Enkele cijfers:

Winschoten 20 x voorgegaan (vorig seizoen 33)

Scheemda 11 x voorgegaan

overige PGOG 14 x voorgegaan

Gastbeurten PKN regio 12 x voorgegaan

Bezoekwerk

Ook hier laat zich de verandering in werkwijze gelden.

Samen met de collega's hebben we sinds de zomer van 2025 de adressen in Scheemda verdeeld. Via de pastorale bezoekmedewerkers heb ik namen doorgekregen en heb zo de nodige mensen bezocht en leren kennen.

Voor het bezoekwerk ben ik grotendeels afhankelijk van de signalen die ik doorkrijg. Soms wordt er rechtstreeks met de predikant contact gezocht. Ik vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten. Volgens mijn indruk is het al aardig gelukt om in Scheemda en omgeving bekend te raken met en bij de mensen. Daarnaast merk ik dat men in Scheemda de overgang naar de nieuwe situatie zonder 'eigen' predikant goed heeft opgenomen.

Zowel in Scheemda als in Winschoten doe ik mee in de werkgroep Pastoraat, al wisselen Gert Wybe en ik daar elkaar nu in af. Opvallend is dat men in Winschoten veel regelmatig bij elkaar komt. Misschien kan de frequentie wat worden aangepast, via de app en mail kan ook veel uitgewisseld worden.

In beide plaatsen was ik aanwezig bij de Kerstmiddag (op dezelfde dag!).

In Winschoten schuif ik regelmatig bij de koffieochtend op woensdagmorgen aan. Ik zal proberen dat in Scheemda in het nieuwe seizoen ook eens te doen, dat is er nog niet van gekomen.

In cijfers:

Winschoten	106 pastorale bezoeken
Scheemda	49
overige	7
(totaal	162 – vorig seizoen 153)

10 uitvaarten begeleid (vorig jaar 9)

Leren

Als samenroeper van de werkgroep Bezinning & Cultuur ben ik uiteraard nauw betrokken bij de samenstelling van het jaarprogramma van Over de Brug. Dat kost in de zomerperiode altijd de nodige tijd. Doorheen het seizoen vergaderen we als werkgroep een aantal malen om alles te coördineren.

In het afgelopen seizoen was ik zelf betrokken bij de volgende activiteiten:

- Silent Reading, voor het tweede seizoen. Een initiatief samen met de Bibliotheek Oldambt. De Marktpliekerk is geopend waar je in stilte, zonder telefoon, kunt lezen. Na afloop praten we even na. Een leuke manier om andere mensen te ontmoeten en de kerk voor een nieuw publiek open te stellen.

Ook op Monumentendag in september hebben we met de bibliotheek samengewerkt.

- de filosofiekring. Zes bijeenkomsten in het winterseizoen met elke keer een ander onderwerp. Aan de hand van een tekst van een artikel of interview of een fragment uit een boek gaan we in gesprek. Door deze opzet kan iedereen makkelijk inhaken of uitstappen. De opkomst varieert, maar ligt gemiddeld rond de 12 personen.

- een lezing door Eddy Mul, kerkhistoricus, over 1700 jaar Concilie van Nicea, met een voor mij verrassend mooie opkomst.

- een lezing door Alke Liebich, georganiseerd samen met de VVP, over haar ervaringen in de bezette gebieden in Oost-Jeruzalem. Helaas waren hier veel minder mensen op afgekomen (in verband met het thema?). Wel bijzonder om enkele Palestijnse Oldambtsters te kunnen begroeten.

- de lezing 'Gezichten van dementie', met Gijs Wanders en Herman van Hoogdalem. Een mooie (zondag)middag in de Marktpliekerk, die meer bezoekers had verdiend.

- een aangekondigde kring Kennismaken met het christelijk geloof, ging helaas niet door vanwege gebrek aan belangstelling. Overigens meldde zich één belangstellende, met wie ik sindsdien regelmatig in gesprek ben.

Dit jaar heb ik ook deelgenomen aan een aantal avonden van de gespreksgroep in Scheemda / Westerlee. Op verzoek leidde ik een thema in aan de hand van het boek over de deugden van collega Ariaan Baan.

In april heb ik een dagexcursie naar Gouda georganiseerd, waar we het stedelijke museum bezochten met de tentoonstelling 'Geloof' en de Sint Jan met zijn beroemde gebrandschilderde ramen. We waren met een bus vol, PGOG-ers en ook wat mensen van buiten. Het was een in alle opzichten geslaagde dag.

Verder ben ik bijna altijd aanwezig bij de maandelijkse WijkResto avonden in Ons Gebouw. In mei was ik deelnemer aan de excursie naar het Ammerland.

Dienen

Van mijn voorganger heb ik het voorzitterschap van Stichting Met Elkoar Oldambt overgenomen. We behartigen daarin het bestuur van SchuldHulpMaatje en werken samen in een Alliantie met Humanitas en het Leger des Heils, o.a. in het project Samen Sterker tegen Armoede en in het STAP+-overleg (van alle betrokkenen organisaties in de gemeente). Dit jaar is daar ook de verantwoordelijkheid voor het initiatief HipHelpt bijgekomen.

Door het vertrek van de coördinator en de procedure voor het aanstellen van een nieuwe coördinator, kostte dat soms wat meer tijd.

Voor het overige is het vooral het bestuurlijke werk om alles wat er op de 'werkvloer', door tal van enthousiaste vrijwilligers ('maatjes') gebeurt, mogelijk te maken.

Onze gemeente is betrokken bij het Kerkasiel in Kampen.

Zelf zijn Annette en ik daar nu al verschillende keren geweest. We proberen één keer per maand een paar uur te vullen. Elke keer waren er ook gemeenteleden uit de PGOG bij, heel bijzonder. De laatste keer in mei heb ik samen met Peter Sierksma twee uren ingevuld door samen met de aanwezigen een preek van Martin Luther King (Je vijanden liefhebben) te lezen en te bespreken, wat een mooie viering werd.

Het is triest dat deze situatie maar voortduurt. Maar als je in Kampen bent, dan voel je de kracht van dit bijzondere initiatief. Elke keer weer worden we blij van de ontmoetingen en de gesprekken. Juist in deze tijden is het goed om je daar aan op te trekken. Er zijn veel mensen van goede wil, die barmhartigheid en menselijkheid hooghouden. En de veerkracht van de familie Babayants is bewonderenswaardig.

We waren in het afgelopen seizoen o.a. bij een bijzondere viering (één jaar Kerkasiel), bij de uitreiking van een prijs van de Stichting Over Hoop en we bezochten (in Birdaard - Fr) de theatervoorstelling die Joris Linssen heeft gemaakt naar aanleiding van het Kerkasiel.

Een ander thema dat me bezighoudt is het systematisch geweld in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever. Twee keer deed ik mee aan een Rode Lijn-protest bij onze PKN, om de landelijke kerk te bewegen zich krachtiger tegen dit onrecht uit te spreken en met name, om zich duidelijk te distantiëren van christelijk-zionistische opvattingen in eigen kring.

Ik was verder betrokken bij de studiedag voor predikanten (in september te Weesp) om een alternatief voor de traditionele Israël-zondag aan te bieden (met meer nuance en meer ruimte voor het Palestijnse perspectief).

Helaas blijkt de kerk een log apparaat en laat ze zich – volgens mij – teveel gijzelen door vrees voor de machtige rechterflank. Op een gegeven moment is het niet meer geloofwaardig om te blijven zeggen dat je ‘beide kanten’ recht wil doen, als dat betekent dat je het flagrante onrecht laat bestaan.

Gelukkig is er vanuit de Raad van Kerken een rapport gekomen waarin rechts-extremisme onverenigbaar met het evangelie wordt verklaard. Het is de bedoeling om met dit rapport in het nieuwe seizoen ook in de gemeente aan de slag te gaan. Zoals we dat eerder met dit brede maatschappelijke thema hebben gedaan. Ik steun dat van harte.

En verder is er gelukkig nog de paus...., die zich wel krachtig voor vrede uitspreekt en het durft om de wereldleiders aan te spreken....

Organisatie

De vergaderdruk is gelukkig een stuk minder groot dan vroeger.

Binnen de PGOG wordt naar mijn indruk slagvaardig vergaderd en dat is prettig voor alle betrokkenen.

Ik draai mee in het moderamen. In die rol was ik een paar keer actief betrokken bij de voorbereiding van een avond met de verschillende plaatselijke commissies en bij de gemeentevergadering. Telkens ging het erom het gesprek verder te brengen, met name over de vieringen. Ik noemde het al even. We constateren een grote mate van eensgezindheid. Begrip en tevredenheid voor hoe het nu georganiseerd is (meer afstemming en samenwerking) en ruimte voor het experiment (alternatieve vieringen).

De taakgroep missionair Kerk-zijn, waar ik deel van uitmaak, heeft in het afgelopen seizoen een paar extra avonden ingevuld. Naast een inventarisatie van het missionaire werk met alle betrokkenen in de PGOG (te Scheemda), gaat dat om een paar extra kerkenraadsbijeenkomsten, waarin we dieper op het thema zijn ingegaan.

In de laatste bijeenkomst zijn daar een aantal afspraken uit voortgekomen die we in het komende seizoen verder gaan uitwerken. We proberen het missionaire bewustzijn van gemeenteleden te vergroten en goed te letten op onze eigen uitstraling, klantvriendelijkheid en PR.

In de voorbereiding en uitvoering heb ik de nodige tijd gestoken. Het sluit trouwens goed aan bij wat in mijn hele carrière een rode draad is. Het missionaire werk heeft altijd onderdeel van mijn takenpakket uitgemaakt en ik ben blij dat dat nu ook het geval is.

In mijn beleving is de kerk een unieke plaats in de samenleving, om geloof, zingeving en verdieping te ervaren en te delen. De uitdaging is en blijft om dat goed over te brengen. In een cultuur van

individualisering en groeiende onkerkelijkheid valt dat niet mee. Maar het is het waard om het te blijven doen.

Naast de kerkenraad was ik in het afgelopen seizoen aanwezig bij vergaderingen van de PC Winschoten en Scheemda (afwisselend met collega Gert Wybe).

Daarnaast lever ik mijn bijdragen aan het kerkblad Leeftocht. Overigens ook aan de Groninger Kerkbode (rubriek bij de lezingen).

We komen als collega's samen, binnen de PGOG in het teamoverleg. In de regio in het verband van de Werkgemeenschap Oost-Groningen.

In mei waren we gastheer voor de reguliere ontmoeting met B&W en maakten we kennis met de sociale raadvrouw. Het pastoresconvent in Winschoten (Oldambt) functioneert niet meer. We zullen in het nieuwe seizoen proberen om daar weer nieuw leven in te blazen. Het is belangrijk dat er een netwerk van religieuze organisaties is.

Een andere collegiale ontmoetingsplek is het Groninger Theologische Werkgezelschap dat een aantal malen per jaar in Groningen bijeenkomt.

Daarnaast doe ik mee aan een theologische leeskring met collega's uit de regio. Dit jaar lezen en bespreken we het boek De macht van het heilige, van Hans Joas.

Overige

Het werk van een predikant omvat vele aspecten.

Als ik door mijn (digitale) agenda blader, dan vallen eenmalige activiteiten op als: de aanwezigheid bij de Adrillen in de Marktpleinkerk; de ontvangst van een kleindochter van Fenny Geesink en haar twee vrienden, om de ramen van haar oma in de Marktpleinkerk te bekijken; een inspiratieochtend van de IZB over missionair kerk-zijn in Siddeburen; mijn aanwezigheid bij schoolbezoeken Dollard College in mei.

Voor de landelijke kerk zit in de commissie Singuliere Gaven, maar dat lijkt met de nieuwe regeling voor pastor/predikant beëindigd te gaan worden. Dit seizoen is er slechts één keer vergaderd.

Bij mijn werk hoort ook het onderhouden van mijn eigen website.

Mijn preken en overdenkingen publiceert ik daarop, naast soms een blogbericht. Verder de nodige boekrecensies, die ik schrijf voor de website NieuwWij.

In het afgelopen jaar werd ik ook gevraagd om een paar keer een artikel te schrijven voor het blad VolZin, een artikel te leveren aan het vaktijdschrift voor pastores in het justitiepastoraat (themanummer Homiletiek).

In Assen verzorgde ik op uitnodiging een lezing De kracht van kwetsbaarheid, voor Zin-in-Zondag, een project waar ik jarenlang zelf bij betrokken was.

Voor de docenten van de Chr. Scholengemeenschap Vincent van Gogh te Assen hield ik een presentatie op hun jaarlijkse studiedag over Identiteit.

In Nijverdal werd ik in januari opnieuw uitgenodigd voor een lezing over de profetische roeping van de kerk.

In april verzorgde ik een lezing over de Kruisweg voor Passage Bellingwolde.

In Assen ben ik betrokken bij de landelijke kerkelijke cursus TVG (Theologie voor Gemeentelieden) en verzorg ik een aantal lessen Filosofie en Dogmatiek.

Een beetje op de rand van werk en privé zijn de Summerschooldagen die ik al jarenlang organiseer. In ieder geval bereiken we daar een breed publiek van geïnteresseerden mee, deels uit Oost-Groningen. Dit jaar is er een studiedag over de nieuw vertaalde roman Job van Joseph Roth, met vertaalster Els Snick en een theateroptreden over Abel Herzberg; en een studiedag over het thema Ontmoeting met het Heilige, met medewerking van Frits de Lange.

Aan voorbereiding en uitvoering van dit programma besteed ik de nodige tijd, maar beleef er ook veel plezier aan.

Zo probeer ik de aardigheid er in te houden, en dat lukt goed, hoor.

Voor mij zelf is het belangrijk om me te blijven voeden, met literatuur, met nieuwe inzichten, met stimulerende ontmoetingen en ervaringen. Veel daarvan komt op een of andere manier weer terug, in preken, gesprekken, activiteiten.

Persoonlijk

Begin mei stond er een groot [interview met onze dochter Janike](#) in het Dagblad van het Noorden. Daarin vertelt ze openhartig over de borstkanker die ze vorig jaar bleek te hebben, de operaties die daarop volgden en hoe ze een en ander verwerkt. Haar verhaal was bij een kleine kring in onze gemeente wel bekend, maar werd nu breder verspreid. Vele mensen hebben daar op gereageerd.

Het is duidelijk dat haar ziekteproces ons als ouders en gezin raakt. Doordat het om een erfelijke vorm van borstkanker gaat, is ook haar tweelingzus (die eveneens draagster van het gen is) betrokken.

Wat iedereen op eigen manier meemaakt, lief en leed en de ups en downs van het leven, gaat ons uiteraard ook niet voorbij.

Het is fijn om te merken dat mensen meeleven.

Mijn werk als predikant is ondertussen gewoon doorgedaan en heeft er niet onder geleden. Dat hoeft ook helemaal niet. Gelukkig kan ik goed werk en privé scheiden. Misschien helpt de fysieke afstand tussen woonplaats en werkgebied daar ook wel bij.

Wat ook helpt is dat ik in mijn werk veel welwillendheid, vriendelijkheid en support ontmoet. Dat heeft iedereen nodig en een dominee zeker. Daarvoor wil ik iedereen bedanken.

Vroom en vrolijk, dat zijn woorden die mij dierbaar zijn.

Zo hoop ik ook in de nabije toekomst in de PGOG en in de kerk werkzaam te kunnen blijven.

Bert Altena

1 juni 2026

The image is a screenshot of a news article from DVHN. At the top, there is a navigation bar with 'VOORPAGINA', 'NET BINNEN', 'GRONINGEN', and 'DRENTH' with a right arrow. A pink button says 'KOOP ABONNEMENT >' next to a gear icon. Below the navigation bar, the word 'MEER' is written in bold. The main headline reads: 'Janike (33) uit Assen vliegt als dj JEA de hele wereld over. Toen kreeg ze borstkanker. 'Ik leidde een dubbelleven''. Below the headline, it says 'Laura Popken · 1 mei 2026, 16:10 · Persoonlijk'. At the bottom of the article preview, there is a photo of a young woman with blonde hair, wearing a pink jacket, smiling. Below the photo, a caption reads: 'Janike Altena, alias dj JEA, kreeg vorig jaar te horen dat ze borstkanker had. Foto: Marcel Jurian de Jong'.